

CURTEA DE APEL CHIȘINĂU

АПЕЛЛЯЦИОННАЯ ПАЛАТА КИШИНЭУ

MD-2043, mun. Chișinău str. Teilor, 4 tel. 76-84-88

No _____

15.09.2009

Ivanov Iurie

m. Chișinău, str. A. Russo 59/4, ap. 41

Turuta Eugen

m. Chișinău, bd. Negruzzi 5, ap.15

✓ Agenția de Stat pentru Proprietatea
Intelectuală, m. Chișinău,
str. A. Doga 24/1

Curtea de Apel m. Chișinău Vă expediază Hotărîrea Curții de Apel din 07.10.2008 și
Decizia Curții Supreme de Justiție din 18.03.2009 spre cunoștință.

Anexă: 06 fișe

Judecător
al Curții de Apel Chișinău

Anatol Pahopol

HOTĂRÎRE
în numele Legii

07 octombrie 2008

mun. Chișinău

Curtea de Apel Chișinău, instanța de drept comun

având în componența sa:

președintele ședinței, judecătorul

Anatol Pahopol

Grefiera

Nina Suman

examinând în ședința de judecată publică cerere de chemare în judecată depusă de a examinat în ședința de judecată publică cauza civilă la cerere de chemare în judecată lui Turuta Eugen către Ivanov Iurie despre declararea nulă a contractului de autor,-

A CONSTATAT:

Turuta Eugen s-a adresat în Curtea de Apel Chișinău cu cerere de chemare în judecată către Ivanov Iurii solicitând declararea nul contractul de autor din 13.09.2001 încheiat între părțile. În motivarea acțiunii a indicat că au încheiat un contract de autor, notificat de către notarul Valentina Sumcova sub nr. 4732, prin care părțile au stabilit relațiile dintre ele referitor la produsul informațional „Baza de date-scheme si componente aparate electronice de consum”. Consideră ca semnarea acestui contract s-a produs în rezultatul acțiunilor dolosive ale reclamatului, este fictiv

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că l-a cunoscut pe pîrît în anul 1999 prin intermediul unui coleg de serviciu. La acel moment era la o etapă avansată de finisare a lucrărilor asupra unei baze de date și avea nevoie de investiții financiare pentru a lansa acest produs pe piață (echipament, servicii Internet, CD-uri etc.). Pârâtul s-a arătat interesat de perspectivele de comercializare a acestei baze de date și a căzut de acord să participe cu suma de 1500 dolari SUA pe care i-a dat în lei MDL, iar el a semnat o recipisă pentru confirmarea primirii banilor (înscrisul îl deține pârâtul), înțelegerea lor a fost să valorific împreună produsul prin comercializarea lui în diverse forme. Estimativ a anticipat un venit de 20000-25000 dolari SUA care urma să-l împart cu pârâtul. În acest scop au întreprins mai multe încercări de comercializare a bazei de date, însă, deoarece încercările nu se soldau cu rezultate financiare imediate, pârâtul a devenit din ce în ce mai insistent privind recuperarea banilor, cea ce explică semnarea de către reclamantul mai multor înscrisuri în care erau indicate sume din ce în ce mai mari și diverse modalități de achitare a sumelor bănești pretinse de pârât, inclusiv și obținerea unor beneficii financiare din comercializarea bazei de date: în recipisă din 09.08.2000 este fixată suma de 9000 dolari SUA ca datorie pe care s-a obligat să o achită până în mai 2001, cu dreptul pârâtului de a urmări averea lui, inclusiv proprietatea intelectuală; în recipisă din 11.06.2001 este fixată suma de 10500 dolari SUA și au fost stabilite mai multe modalități de valorificare a drepturilor de autor. Prin aceasta se explică faptul că la 13.09.2001, la insistența pârâtului, a fost semnat contractul de autor litigios care fixează înțelegerea dintre părțile privind drepturile lui Ivanov Iurii asupra bazei de date „Baza documentară de date - scheme și componente de aparate radioelectronice” (una din versiunile intermediare ale bazei de date create de reclamant încă în 1996 și dezvoltată în produsul actual cu denumirea convențională Baza de date „Turuta Electronics World - scheme și manuale service ale aparatelor electronice fie consum

218

și date de catalog componente electronice, versiunea 2007"). Reieșind din valoarea bazei de date estimată la 56 000 dolari SUA, prin semnarea acestui contract a intenționat să ofere pârâtului o șansă reală de a obține beneficii financiare, considerând că drepturile acordate prin contract corespund interesului financiar al pârâtului și vor acoperi datoria confirmată prin recipisa semnată de el. Semnarea contractului din 13.09.2001 a fost urmată de transmiterea către pârât a 45 de CD-uri cu informații din baza de date (aproape 50% din toată informația), fapt pe care pârâtul neagă. Deținerea acestei informații oferea pârâtului șanse reale de a dezvolta și valorifica baza de date în scopuri comerciale. Pârâtul pretinde că a depus muncă sa intelectuală la crearea bazei de date, deși nu are nici o contribuție la crearea acestui produs. Se declară autor, s-a opus și se opune recunoașterii drepturilor reclamantului în calitate de autor unic al bazei de date, împiedică realizarea integrală și nestingherită a drepturilor lui legitime de autor, atât personale cât și patrimoniale, asupra bazei de date pe care l-a creat de unul singur. Consideră că contractul de autor din 13.09.2001 este fictiv și lovit de nulitate absolută în temeiul art. 50 și art. 55 CC al RM, fiind încheiat cu încălcarea art. 4, art. 9 și art. 11 din Legea 293/23.11.94, care prevăd că autorul beneficiază de dreptul exclusiv de autor asupra operei sale, că dreptul de coautor presupune participarea la crearea operei, iar drepturile personale (morale) ale autorului nu pot fi înstrăinate. Contractul de autor din 13.09.2001 a fost încheiat cu încălcarea prevederilor art. 25 alin. (1) și alin. (7) din Legea 293/23.11.94, deoarece nu prevede cuantumul remunerației și (sau) modul de stabilire a cuantumului remunerației pentru valorificarea operei, ordinea și termenele de plată a acestei remunerații autorului. Lipsa acestor prevederi se explică prin faptul că acest contract a fost încheiat de pârât cu scopul ilegal de a obține drepturi patrimoniale asupra unui obiect al dreptului de autor ce aparține altei persoane, urmărind depozitarea autorului și proprietarului fără temei legal, fără a transmite reclamantului nici o recompensă materială care ar constitui contravaloarea drepturilor patrimoniale obținute. Intenția și scopul urmărit de reclamantul Turuta Eugeniu exprimate în acest contract a fost obținerea drepturilor patrimoniale de autor asupra bazei de date indicate în contract. La rândul său, reclamantul Turuta Eugeniu a urmărit stingerea datoriei sale față de pârâtul Ivanov Iurie în schimbul drepturilor transmise asupra produsului intelectual ce-i aparține. Interpretarea de către Ivanov Iurie a contractului de autor din 13.09.2001 drept un contract dintre coautorii unei opere nu are suport legal în condițiile în care doar una din părți a contribuit la crearea operei, însuși faptul că contractul de autor din 13.09.2001 este încheiat pe un termen de 15 ani de la data semnării vorbește despre transmiterea exclusivă a drepturilor patrimoniale. Or, dacă acest contract ar fi fost încheiat cu intenția de a recunoaște aportul creativ al pârâtului Ivanov Iurie, atunci contractul nu ar fi fost limitat printr-un termen. Contractul de autor din 13 septembrie 2001 este lovit și de nulitate relativă în temeiul art. 60 CCC al RM (în redacția legii din 26.12.1964), deoarece înainte de semnarea contractului reclamantul s-a aflat în niște împrejurări grele determinate de pretențiile bănești în creștere ale pârâtului Ivanov Iurie care dorea să obțină cât mai multe garanții pentru interesul material pretins. Aceste împrejurări l-au determinat să încheie o convenție în condiții foarte dezavantajoase, prin care a cedat drepturi patrimoniale asupra unui produs protejat prin drept de autor, sperând că voi fi scutit de datoriile pretinse de pârât, însă, nu a primit nici o recompensă în schimbul patrimoniului transmis. Aceste împrejurări grele persistă până în prezent, deoarece actualmente este în derulare un proces judiciar pornit la cererea pârâtului care, după ce a primit suma de 9500 dolari

21
SUA, pretinde și o dobândă în sumă de 6300 dolari SUA. Contractul l-a semnat fiind indus în eroare, deoarece la acel moment a considerat cu bună credință că prin transmiterea drepturilor patrimoniale pârâtului voi obține achitarea unei datorii importante pretinse de acest creditor. Această eroare s-a produs în urma acțiunilor dolosive, cu rea credință, ale pârâtului care prin semnarea contractului și a multiplelor recipise a urmărit de fapt obținerea ilegală a drepturilor patrimoniale importante asupra unui produs intelectual protejat cu drept de autor. Atâta timp cât pârâtul Ivanov Iurii se declară în public coautor al bazei de date în litigiu și continuă să susțină că contractul din 13 septembrie 2001 este un contract între coautori încheiat conform art. 11 din Legea 293/23.11.94, anularea contractului nu este posibilă fără constatarea paternității. Simpla anulare a contractului nu va produce restabilirea și recunoașterea drepturilor reclamantului de autor asupra bazei de date în litigiu. Restabilirea acestor drepturi poate rezulta doar prin soluționarea litigiului privind paternitatea asupra produsului intelectual ce-i aparține. Versiunea indicată în contractului de autor din 13.09.2001 este doar una din multele versiuni intermediare ale bazei de date create de reclamant încă în 1996 și dezvoltată pe parcursul a peste 10 ani în produsul actual cu denumirea convențională Baza de date „Turuta Electronics World - scheme și manuale service ale aparatelor electronice de consum și date de catalog componente electronice, versiunea 2007”.

În ședința instanței de judecată reclamantul Turuta E. a susținut acțiunea din motivele expuse.

Reclamatul Ivanov Iurie și reprezentantul lui cererea nu au recunoscut considerând-o absurdă, ilegală și nemotivată deoarece semnarea contractului a fost o voință comună a părților. Toate clauzele contractului au fost înaintate și formulate de către reclamant din ce rezultă că dolul poate surveni doar din partea reclamantului. În legătură cu cele relatate solicit respingerea cererii ca nefondată.

Verificând argumentele invocate întru susținerea pozițiilor părților în raport cu circumstanțele stabilite prin cumulul probelor administrate, instanța consideră acțiunea întemeiată și urmează a fi admisă parțial, reieșind din următoarele:

În conformitate cu art. 50 CC al RM (în redacția legii din 26.12.1964), este nulă convenția care nu corespunde prevederilor legii.

În conformitate cu art. 10 din Legea nr. 293 din 23.11.94 privind dreptul de autor și drepturile conexe alin.(1) Autorului sau altui titular al dreptului de autor îi aparține dreptul exclusiv la valorificarea operei în orice formă și prin orice procedeu. În corespundere cu unele prevederi ale articolelor 4, 9 și 10 din Legea sus citată, reiese că autorul beneficiază de dreptul exclusiv de autor asupra operei sale, că dreptul de coautor presupune participarea la crearea operei, iar drepturile personale (morale) ale autorului nu pot fi înstrăinate.

În conformitate cu art.24 – 25 din Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe, drepturile patrimoniale pot fi transmise de către autori sau alți titulari ai dreptului de autor prin contracte de autor. Contractul de autor trebuie să fie încheiat în formă scrisă și să prevadă: modul de valorificare a operei (drepturile concrete care se transmit prin acest contract); termenul și teritoriul, pentru care se transmite dreptul; cuantumul remunerației și (sau) modul de stabilire a cuantumului remunerației pentru fiecare procedeu de valorificare a operei, ordinea și termenele de plată a acestei remunerații, precum și alte clauze pe care părțile le vor considera esențiale. Clauzele contractului de autor, ce vin în contradicție cu prevederile prezentei legi, se consideră nule și se înlocuiesc cu clauzele stabilite de prezenta lege.

214

Din Curriculum Vitae lui Eugen Turuta, studiat în ședința de judecată rezultă că lucrarea „Baza documentară de date- scheme și componente de aparate radioelectronice” a fost pusă în circulație sub numele lui în forma CD în or. București, România în anul 1997, astfel paternitatea reclamantului asupra acestui produs este evidentă, luând în considerație și faptul că părțile în litigiul nu neg faptul că au făcut cunoștință în anul 1999 (f.d.63-64).

În ședința de judecată s-a constatat cu certitudine că Turuta Eugen a înregistrat dreptul de autor supra lucrărilor „Baza documentară de date , scheme și manuale service ale aparatelor electronice de consum” , înregistrat cu codul 2200 nr. 0086 din 03.08.2001 și „Baza documentară de date componente electronice - circuite integrate și tranzistoare” cu codul 2200 nr. 0087 din 03.08.2001 (f.d.76, 77).

Conform scrisorii ÎS „MoldData” nr. 270 din 13.12.2006, structura bazelor de date „Baza documentară de date- scheme și componente de aparate radioelectronice”, „Baza de date - scheme și manuale service ale aparatelor electronice de consum” și „Baza documentară de date componente electronice - circuite integrate și tranzistoare” din punct de vedere soft și gestiune sunt identice. Faptul că conținutul/volumul (numărul de înregistrări) bazelor de date diferă nu poate servi drept motiv pentru a considera aceste baze de date produse diferite. În rezultatul studiului se poate face concluzia că, din punct de vedere al conținutului, „Baza documentară de date - scheme și componente de aparate radioelectronice” constituie, de fapt, o sumare a conținuturilor celorlalte două baze de date: „Baza de date - scheme și manuale service ale aparatelor electronice de consum” și „Baza documentară de date componente electronice - circuite integrate și tranzistoare”. Reieșind din analiza materialelor prezentate pe suport CD, instituția concluzionează, că baza de date „Baza documentară de date - scheme și componente de aparate radioelectronice” a fost, probabil, creată până în anul 1998 (f.d.78).

Din contractul de autor nr.4732 din 13.09.2001 rezultă că a fost încheiat pe un termen de 15 ani, prin pct.1 -2 a contractului Turuta Eugen și Ivanov Iurii au convenit că sunt coautori al produsului informațional „Baza documentară de date - scheme și componente de aparate radioelectronice”, drepturile de autor constituie - Turuta Eugen 50% din drepturile de autor și Ivanov Iurii -50% din drepturile de autor. În pct. 3-7 a contractului nominalizat, părțile au stabilit cuantumul remunerației și modul de stabilire a cuantumului remunerației pentru fiecare procedeu de valorificare a operei, ordinea și termenele de plată a acestei remunerații, modul de înstrăinarea drepturilor patrimoniale.

Reieșind din cele expuse, instanța concluzionează că contractul de autor nr.4732 din 13.09.2001 a fost încheiat cu încălcarea prevederilor art. 9 din Legea nr.293-XIII din 23.11.1994 „Privind dreptul de autor și drepturile conexe”, deoarece prin acest contract au fost înstrăinate drepturile personale ale autorului Turuta Eugen către părâtul Ivanov Iurie. Chiar în ședința de judecată Ivanov Iurie a explicat că participarea lui la crearea produsului informațional s-a limitat cu acordarea ajutorului în domeniul programelor de calculator folosite de către Turuta Eugeniu la crearea produsului intelectual, ceea ce nu poate fi considerată ca coparticiparea.

Reclamantul Turuta Eugen a înaintat pretenție privind obligarea reclamantului a se abține de la orice acțiuni care ar aduce atingerea drepturilor morale și patrimoniale de autor asupra produsului intelectual Baza de date „Turuta Electronics World - scheme și manuale service ale aparatelor electronice de consum și date de catalog componente electronice, versiunea 2007”, în toate versiunile acestei baze de date.

218

Înstanța consideră că această pretenție urmează a fi respinsă, deoarece baza de date „Turuta Electronics World - scheme și manuale service ale aparatelor electronice de consum și date de catalog componente electronice, versiunea 2007” nu este obiectul litigiului dat, careva probe în confirmarea încălcărilor drepturilor autorului din partea pârâtului Ivanov Iurie, în ședința de judecată nu au fost prezentate.

Luând în considerație cele expuse, în baza art. 9,10,11 și 25 din Legea nr. 293 privind dreptul de autor și drepturile conexe, art.50 CC al RM (în redacția legii din 26.12.1964), art. 238-241, 243 CPC instanța de judecată,-

HOTĂRĂȘTE:

Admite parțial cererea de chemare în judecată lui Turuta Eugen.

Declară nul contractul de autor nr.4732 din 13 .09.2001 încheiat între Turuta Eugen și Ivanov Iurie în privința produsului informațional „Baza documentară de date- scheme și componente de aparate radioelectronice”.

Hotărîre cu drept la apel în Curtea Supremă de Justiție în termen de 20 zile.

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău

Anatol Pahopol

Corespondență originală
Judec

